

mentu stanovenou, aby pozůstalé vdově poskytoval byt a stravu, po případě aby jí místo toho platil náhradu 3 K denně. Tato náhrada zřejmě tudíž zastupuje stravování, k němuž byl žalovaný zavázán, a již proto jest výživným ve smyslu § 406 c. ř. s. Právní povaha výměnku a pravidlo §§ 1418 a 1285 obč. zák. nemá zde významu, protože rozhodnutí o lhůtách platebních není bráno v odpor a není tedy pochybno, kdy vymíněné výživné má býti placeno. Také ta okolnost, že v § 1480 obč. zák. jsou vedle sebe uvedeny renty, příspěvky vyživovací a dávky výměnkové, nijak nenásvědčuje správnosti vývodu dovolacích o pojmu výživného ve smyslu § 406 c. ř. s., neboť změnou předpisu § 1480 obč. zák. o promlčení občasných dávek, nebylo ustanovení § 406 c. ř. s. ani obmezeno ani vyloženo. Dovolání rovněž nesprávně k tomu poukazuje, že by důsledně mohly býti žalovány i budoucně splatné dávky pensijní nebo z pojištění; dávky ty arci také slouží výživě, ale nezastupují povinnost k výživě, neboť takové povinnosti osoba k placení pense a podobných dávek zavázaná vůbec neměla.

Čís. 945.

Přes to, že smírem při dobrovolném rozvodu manželství vzdala se manželka nároku na výživné, může za podstatně změněných poměrů požadovati na manželi nutnou výživu.

(Rozh. ze dne 1. března 1921, Rv I 830/20.)

V řízení o dobrovolný rozvod manželství od stolu a lože uzavřeli manželé dne 6. června 1919 smír, dle něhož manželka vzdala se práva, by jí manžel poskytoval výživu. Když se později výdělkové poměry manželčiny zhoršily, domáhala se na manželi placení výživného. *Procesní soud* prvního stádu žalobu zamítl. *Důvody*: Ve smíru ze dne 6. června 1919 jest uvedeno: »Žalobkyně vzdala se práva, aby jí žalovaný poskytoval výživné«, aniž jen nějakým dalším slovem jest naznačeno, že by toto prohlášení žalobkyně o vzdání se jejího práva na výživné oproti žalovanému mělo platiti jenom se zřetelem na tehdy stávající její výdělkové poměry. Musil proto soud nabýti přesvědčení o tom, že jest tímto prohlášením žalobkyně dokumentováno její bezvýhradné vzdání se práva na výživné oproti žalovanému na vždy a že o nějakém jiném žalobkyní nyní tvrzeném podmíněném vzdání se alimentárního jejího práva tehdy řeči nebylo. Soud, povolující rozvod, pokládal také vzdání se nároku manželky na výživné za dohodu o výživném, an jinak nebyl by rozvod mohl povoliti. Alimentární nárok žalobkyně proti žalovanému jest nárokem soukromoprávním a nelze ze zákona dovoditi, že by jí nebylo ponecháno úplně na vůli, chce-li se při vyjednávání podmínek rozvodu vzdáti tohoto svého práva úplně a bezvýhradně, a nutno za to míti, že manželka při rozvodu může i na příští dobu svého práva na výživné oproti svému manželu úplně se vzdáti, což se také v tomto případě dle přesvědčení soudu skutečně stalo. I ze znění §§ 91 a 92 obč. zák. lze za to míti, že alimentární povinnost manželova souvisí s jeho postavením jakožto hlavy rodiny a s podřízeným postavením manželky v rodině za společného jejich soužití. Když pak toto soužití dobrovolným rozvodem přestalo a man-

želka rozvedená přestane býti v rodině činnou ve smyslu § 92 obč. zák., není důvodu, proč by manžel i pak k placení výživného manželce přidržen býti musil a proč by manželka svého práva alimentárního oproti manželu úplně a bezvýhradně vzdáti se nemohla, jen když toto vzdání se nepochybně jest vyjádřeno. Za takovéto nepochybné a bezvýhradné vzdání se alimentárního práva dlužno však, jak již uvedeno, pokládati shora citované prohlášení žalobkyně ze dne 5. června 1919. **O d v o l a c í s o u d** rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Pokud jde o obsah smíru ze dne 6. června 1919, vyložil první soud v důvodech rozsudku zcela přesvědčivě, že vzdání se nároku na alimenty se strany žalobkyně bylo naprosté a úplné, a stačí ve směru tom odkázati k naznačeným právě důvodům rozsudkovým, veskrze správným. Vytýká-li však mimo to odvolatelka, že soud první stolice neměl náležitého zřetele k jejímu tvrzení, že vzdala se práva požadovati výživné pouze na tak dlouho, dokud bude se moci sama živiti a to že odpovídalo předchozímu jednání stran před smírem, dlužno poukázati k tomu, nehledíc ani na neurčitost tvrzení právě uvedeného, že pro vzájemný právní poměr smlouvajících se stran jest rozhodným, co bylo skutečně ujednáno a co v protokolu sepsaném o smíru došlo výrazu, nikoli však to, co se mluvilo a přetřásalo snad před uzavřením smíru, ale co k ujednání nedospělo a do smíru proto také pojato nebylo. Soudu první stolice dlužno také přisvědčiti, když, opíraje se o ustanovení §§ 91 a 92 obč. zák. a přihlížeje k právní povaze manželčina nároku na alimenty, dovozuje, že při dobrovolném rozvodu nic nezabraňuje manželce, chce-li vzdáti se nároků na výživné, aby tak neučinila, což vyplývá ostatně také z § 105 obč. zák. Neboť zákonodárce zajisté dalek byl toho, by omezoval nějak manžely při uspořádání jejich majetkových poměrů, ponechávaje jim úplnou volnost v příčině dohody o rozvodu samém. Okolnost, že žalobkyni narodilo se po smíru dítě, o jehož početí, jak tvrdí, při jednání o smír ještě nevěděla, nemá významu pro právní platnost smíru, protože smír se zájmu dítěte nedotýká. Procesní soud první stolice správně tudíž posoudil věc po stránce právní, když žádání žalobní zamítl, a jelikož důkazy nabídnuté žalobkyní o její výdělečné schopnosti v době uzavření smíru a o poklesu této schopnosti po narození dítěte, měly by význam jen tehdy, kdyby soud první stolice byl zaujal stanovisko, že žalobkyně vzdala se nároků na výživné jen podmíněčně, a důkaz, nabídnutý výslechem stran o tom, že měla žalobkyně zjevný úmysl vzdáti se výživného jen dočasně, byl by bezúčelným vzhledem k tomu, co bylo výše uvedeno, není zde ani domnělé neúplnosti řízení, spočívající v tom, že důkazy ty nebyly provedeny.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Nelze přisvědčiti mínění nižších soudů, že nárok žalobkyně proti žalovanému na poskytování nutné výživy zanikl, poněvadž se ho bezvýhradně při dobrovolném rozvodu manželství smírem ze dne 6. června 1919 vzdala. Povinnost manželova, poskytovat manželce nutnou výživu, nekotví toliko v právu soukromém, nýbrž jest povahy veřejnoprávní. Manžel nemůže tedy odpírat manželce nutnou výživu a přesunouti takto svou

povinnost, manželku živiti, na veřejnou dobročinnost anebo domovskou obec, odvolávaje se na smír, s manželkou při rozvodu ujednaný. Takové smlouvy nejsou nezměnitelné, vyžaduje-li toho změna poměrů. Názeru tomu nasvědčuje zejména § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., dle něhož z důležitých důvodů kterýkoliv z rozloučených manželů žádati může za nové uspořádání majetkových poměrů pořadem práva. Ujednání, že manželka se vzdává práva, aby jí manžel poskytoval výživné, jest též uspořádáním majetkových poměrů, o jehož změnu tedy za uvedených předpokladů podle § 19 cit. zák. může býti žádáno. Tím jest vyslovena všeobecná zásada, již lze užiti též v případech, ve kterých jde o uspořádání výživného mezi rozvedenými manžely. Žalobkyně tvrdí, že od té doby, kdy ujednán byl smír ze dne 6. června 1919, poměry její se změnily, poněvadž se jí narodilo 21. prosince 1919 dítě a poněvadž následkem porodu tohoto dítěte jest již po delší dobu ku práci a k jakémukoliv výdělku neschopnou a že bude na dále ve své výdělečné schopnosti značně obmezena. Nemůže-li vlastní prací vydělati tolik, co potřebuje alespoň k nutné výživě, bude žalovaný přes to, že žalobkyně se výživného vzdala, povinen, aby jí aspoň nutnou výživu poskytoval, pokud tento stav trvá. Poněvadž nižší soudy, vycházejíce z nesprávného právního názoru, nezjistily, jsou-li pravdivá udání žalobkyně o jejích výdělkových poměrech, a také nezjistily majetkových poměrů žalovaného, jest dovolací důvod čís. 2 § 503 c. ř. s. opodstatněn.

Čís. 946.

Majitel zvířete jest povinen, by zvíře tak opatřil a tak na ně dohlížel, jak rozumně lze na něm žádati hledíc k přirozené povaze zvířete a k okolnostem, za kterých jest zvíře používáno.

(Rozh. ze dne 1. března 1921, Rv I 832/20.)

Pes žalovaného vyběhl prudce bez náhubku z domovních dveří na chodník, srazil se při tom s mimojdoucím žalobcem, který mu mimovolně šlápl na tlapu, chňapl žalobci po noze a roztrhl mu kalhoty. Žalobce o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl, shledav zavinění žalovaného ve smyslu § 1320 obč. zák. a vyloučiv spoluzavinění žalobce. Dovolací soud žalobu zamítl. Důvody: Prvý soudce zastává v napadeném rozsudku hledisko, že žalovaný zanedbal patřičně opatření svého psa, pročez, hledíc k předpisu § 1320 obč. zák., jest prý práv ze škody, tím způsobené. Dle motivů vylučuje obč. zák. v § 1320 obč. zák. ohledně škody způsobené zvířaty, nehledíc ku zvláštnímu ustanovení § 1321, ručení za výsledek (Erfolgshaftung): aby právo k náhradě škody bylo odůvodněno, nutno ji odvoditi z viny toho, kdo jest schopen k náhradě. Po rozumu § 1320 obč. zák. má zavinění dokázati žalobce. Názor dovolací odpovědi, že žalovaný jako vlastník psa, kterého volně nechal pobíhati, o něhož tudíž se vůbec nestaral, aby pes byl náležitě opatrován a dozoru podřízen, a že tím škodu zavinil, jinak řečeno, že jest povinen psa tak opatřiti, aby vůbec nikoho nemohl poškoditi, jest neudržitelným, neboť by to vedlo k tomu, že by vlastník domácího zvířete ručil objektivně a za každých okolností za veškerou škodu, kterou zvíře